

Broszura informacyjna

ECHA-16-FS-05-PL

KLUCZOWE INFORMACJE DLA DALSZYCH UŻYTKOWNIKÓW

Karty charakterystyki i scenariusze narażenia

Niniejsza broszura informacyjna stanowi wprowadzenie do kart charakterystyki i scenariuszy narażenia dla dalszych użytkowników. Opisuje, czym są, kiedy powinny być przekazywane i co dalszy użytkownik powinien zrobić po ich otrzymaniu.

W przypadku korzystania z niebezpiecznych substancji chemicznych w ramach działalności przemysłowej lub zawodowej dostawcy zazwyczaj mają obowiązek dostarczenia karty charakterystyki.

Dodatkowe informacje można zdobyć na podstawie scenariuszy narażenia załączonych do karty charakterystyki. W scenariuszach narażenia opisano, w jaki sposób można kontrolować narażenie ludzi i środowiska na działanie substancji, a przez to umożliwić ich bezpieczne użytkowanie.

DLACZEGO JEST TO WAŻNE?

Informacje zawarte w kartach charakterystyki i scenariuszach narażenia pomagają chronić pracowników i środowisko.

Jako użytkownik substancji chemicznych masz obowiązek zidentyfikować i zastosować odpowiednie środki, zgodnie z informacjami przekazanymi przez dostawców, aby we właściwy sposób kontrolować ryzyko.

Jeśli dostarczasz substancje lub mieszaniny dalszym użytkownikom, musisz przekazać swoim klientom istotne informacje i wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem.

Dalsi użytkownicy to firmy lub osoby fizyczne, które korzystają z substancji chemicznych w swojej działalności przemysłowej lub zawodowej.

CZYM SĄ KARTY CHARAKTERYSTYKI?

Karty charakterystyki zapewniają użytkownikom substancji chemicznych dostęp do niezbędnych informacji, pomagając im w ten sposób chronić zdrowie ludzkie i środowisko. Karta charakterystyki obejmuje:

- szczegółowe dane dostawcy;
- nazwę i wymagane dane dotyczące składu substancji chemicznej, w tym numer rejestracyjny REACH (jeżeli substancja została zarejestrowana) oraz informacje o jej głównych funkcjach technicznych i przeznaczeniu;
- informacje na temat klasyfikacji zagrożeń i oznakowania oraz poziomy progowe narażenia w odniesieniu do zdrowia ludzkiego i środowiska;
- informacje dotyczące transportu i przechowywania, a także kontroli narażenia;
- środki ostrożności w zakresie pierwszej pomocy, ochrony pożarowej, bezpiecznego transportu; środki utylizacji i nagłe zdarzenia;
- podstawowe właściwości fizyczne i chemiczne substancji lub mieszanin (np. rozpuszczalność w wodzie, prężność pary, biodegradowalność), w tym informacje na temat stabilności i reaktywności. szczególne informacje toksykologiczne i ekologiczne; oraz
- istotne informacje prawne. Karta charakterystyki zawiera też informację o tym, czy w ramach rejestracji zgodnej z REACH została przygotowana ocena bezpieczeństwa chemicznego oraz czy substancja wymaga zezwolenia lub podlega ograniczeniom zgodnie z REACH.

Format i zawartość karty charakterystyki są określone w rozporządzeniu REACH.

CZYM SĄ SCENARIUSZE NARAŻENIA?

Rejestrujący w ramach systemu REACH opracowuje ocenę bezpieczeństwa chemicznego wraz z oceną narażenia w ramach procesu rejestracji w przypadku substancji zarejestrowanych w ilości przekraczającej 10 ton rocznie i posiadających pewne niebezpieczne właściwości.

W ramach tej oceny rejestrujący opracowują scenariusze narażenia dla zidentyfikowanych zastosowań substancji. Dostarczając substancję, przekazują odpowiednie scenariusze narażenia dalszym użytkownikom.

Scenariusze narażenia opisują warunki operacyjne i środki zarządzania ryzykiem, co pozwala właściwie kontrolować zagrożenia dla zdrowia człowieka i dla środowiska.

Scenariusze narażenia obejmują cały cykl życia substancji, w tym jej formę użytkową, przemysłowe i profesjonalne zastosowanie końcowe, zastosowanie przez konsumentów i zastosowanie w wyrobach.

Format i treść scenariusza narażenia nie są określone w rozporządzeniu REACH, ale zainteresowane strony uzgodniły jednolity format i treść. Scenariusz obejmuje:

- sekcję tytułową;

- ogólne warunki użytkowania mające wpływ na narażenie;
- ocenę narażenia (może obejmować współczynnik charakterystyki ryzyka); i
- wytyczne dla dalszych użytkowników, pozwalające ocenić, czy ich wykorzystanie nie wykracza poza granice określone w scenariuszu narażenia.

KIEDY POWINIENEM/POWINNAM OTRZYMAĆ KARTĘ CHARAKTERYSTYKI I SCENARIUSZE NARAŻENIA?

Powinieneś/powinnaś otrzymać kartę charakterystyki dotyczącą:

- substancji lub mieszaniny, która została sklasyfikowana jako niebezpieczna na podstawie rozporządzenia CLP; lub
- substancji, która jest trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna (PBT) lub bardzo trwała i wykazująca bardzo dużą zdolność do bioakumulacji (vPvB); lub
- substancji, która znajduje się na kandydackiej liście substancji wzbudzających szczególnie duże obawy (SVHC)¹.

Niemniej jednak, jeżeli substancja lub mieszanina spełnia powyższe kryteria, ale jest również sprzedawana ogółowi społeczeństwa, karta charakterystyki nie musi być przekazana, chyba że zażąda jej dalszy użytkownik lub dystrybutor.

W przypadku mieszanin, które nie zostały sklasyfikowane jako niebezpieczne, ale które zawierają pewne substancje niebezpieczne w ilościach przekraczających określone powyżej progi, karta charakterystyki powinna zostać przekazana na żądanie dalszych użytkowników lub dystrybutorów. Powinieneś/powinnaś otrzymać odpowiednie scenariusze narażenia jako załącznik do karty charakterystyki substancji, jeżeli jedna z firm w łańcuchu dostaw dokona oceny bezpieczeństwa chemicznego wraz z oceną narażenia, zgodnie z wymogami rozporządzenia REACH.

CO Z MIESZANINAMI?

Dostawcy mieszanin niebezpiecznych powinni przekazać odpowiednie informacje pochodzące ze scenariuszy narażenia substancji wchodzących w skład mieszanin, wraz z kartą charakterystyki danej mieszaniny.

Informacje te mogą być przekazane na kilka sposobów:

- skonsolidowane informacje o bezpiecznym stosowaniu mieszaniny w formie załącznika do karty charakterystyki; lub
- skonsolidowane informacje o bezpiecznym stosowaniu mieszaniny w treści karty charakterystyki, przede wszystkim w pkt. 8; lub

¹ <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

- odpowiednie scenariusze narażenia dotyczące substancji wchodzących w skład mieszaniny jako załącznik do karty charakterystyki.

Dostępna jest metodologia umożliwiająca formulatorom identyfikację środków zarządzania ryzykiem, o których należy poinformować².

Niektóre organizacje działające w sektorze opracowują informacje na temat bezpiecznego stosowania mieszanin dotyczące powszechnie stosowanych typów produktów w ujednoliconym formacie, zwanym SUMI (ang. safe use of mixture information). Formulatorzy mogą wybrać odpowiednie dla swoich produktów i zastosowań SUMI jako załącznik do karty charakterystyki³.

CO MUSZĘ ZROBIĆ?

Po otrzymaniu karty charakterystyki musisz zidentyfikować i zastosować odpowiednie środki służące skutecznej kontroli ryzyka w swoim zakładzie pracy.

Należy również porównać informacje dotyczące identyfikacji chemicznej, składu, klasyfikacji i bezpiecznego korzystania z posiadanymi przez siebie informacjami dotyczącymi substancji lub mieszaniny. Oceń wszelkie rozbieżności, a w razie potrzeby podejmij działania naprawcze.

Po otrzymaniu scenariuszy narażenia wraz z kartą charakterystyki ustal najpierw, czy planowane zastosowanie zostało objęte treścią otrzymanych scenariuszy narażenia. Scenariusze narażenia powinny obejmować typy zastosowań substancji w twoim zakładzie oraz przewidywalne rodzaje zastosowań przez klientów, w tym pracowników i konsumentów.

Następnie sprawdź, czy uwzględniono warunki stosowania, porównując scenariusze narażenia przekazane przez dostawcę ze sposobem, w jaki Ty i Twoi klienci korzystają z substancji.

Jeśli Twoje zastosowanie i/lub warunki stosowania substancji nie zostały ujęte w otrzymanych scenariuszach narażenia, musisz podjąć stosowne działania.

JAKIE DZIAŁANIA NALEŻY PODJĄĆ, JEŻELI MOJE ZASTOSOWANIE I/LUB WARUNKI STOSOWANIA SUBSTANCJI NIE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE?

Jeśli Twoje zastosowanie i/lub warunki stosowania substancji przez Ciebie lub Twoich klientów nie zostały ujęte w otrzymanym scenariuszu narażenia, masz do wyboru następujące opcje:

- poproś swojego dostawcę o przekazanie odpowiedniego scenariusza narażenia. Konieczne może

okazać się opisanie Twojego zastosowania i warunków stosowania⁴;

- Minimalnym zabezpieczeniem w takiej sytuacji jest przestrzeganie warunków stosowania opisanych w otrzymanym scenariuszu narażenia;
- zastąp substancję lub proces innym, w odniesieniu do którego zastosowanie zostało ujęte w scenariuszu narażenia;
- znajdź innego dostawcę, który przekaże Ci scenariusz narażenia obejmujący dane zastosowanie;
- przeprowadź ocenę bezpieczeństwa chemicznego i przygotuj własny raport bezpieczeństwa chemicznego dalszego użytkownika dotyczący zastosowań i warunków bezpiecznego stosowania; lub
- W razie potrzeby zgłoś informacje ECHA.

Kontakty z dostawcami

- Jeśli masz wątpliwości lub pytania dotyczące informacji, które otrzymujesz od dostawców, poproś o szczegółowe wyjaśnienia.
- Karta charakterystyki powinna być aktualizowana niezwłocznie po pojawieniu się nowych informacji o zagrożeniach i konieczności podjęcia odpowiednich środków zarządzania ryzykiem.
- Karty charakterystyki i scenariusze narażenia powinny być udostępnione w języku urzędowym kraju, do którego substancja chemiczna jest dostarczana na terenie EOG.
- Jeśli dysponujesz nowymi informacjami na temat niebezpiecznych właściwości substancji i mieszanin albo jeśli uważasz, że opisane środki zarządzania ryzykiem są nieodpowiednie, masz obowiązek przekazać te informacje dostawcom.

CZY MUSZĘ ZGŁASZAĆ INFORMACJE ECHA?

Musisz zgłosić informacje ECHA, jeżeli dane zastosowanie lub warunki stosowania nie zostały ujęte w otrzymanym przez Ciebie scenariuszu narażenia oraz jeżeli:

- sporządzasz raport bezpieczeństwa chemicznego dalszego użytkownika, a dany sposób stosowania dotyczy substancji, której ilość przekracza jedną tonę rocznie; lub
- jesteś zwolniony/a z obowiązku sporządzania raportów bezpieczeństwa chemicznego dalszego użytkownika, ponieważ korzystasz z substancji w ilości mniejszej niż jedna tona rocznie; lub
- jesteś zwolniony/a z obowiązku sporządzania raportów bezpieczeństwa chemicznego dalszego użytkownika, ponieważ korzystasz z substancji na potrzeby badań dotyczących produktów i procesu produkcji oraz ich rozwoju (PPORD).

⁴ sprawdź, czy informacji tych nie zawiera mapa zastosowań, którą można uzyskać od organizacji działających w sektorze. Mapy zastosowań stanowią przyjęty format przekazywania niezbędnych informacji dotyczących stosowania i warunków stosowania; są dostępne na [stronie internetowej ECHA](https://echa.europa.eu)

² LCID

³ Wytyczne DUCC

Raport bezpieczeństwa chemicznego dalszego użytkownika

Ocena bezpieczeństwa chemicznego dalszego użytkownika dotyczy ryzyka związanego z zastosowaniami, które nie zostały ujęte w otrzymanych scenariuszach narażenia. Opierają się one zazwyczaj na informacjach o niebezpieczeństwie zawartych w karcie charakterystyki.

Nie musisz przygotowywać raportu bezpieczeństwa chemicznego dalszego użytkownika, jeżeli:

- Zużywasz łącznie mniej niż jedną tonę substancji rocznie; lub
- Korzystasz z substancji na potrzeby badań dotyczących produktów i procesu produkcji oraz ich rozwoju (PPORD) i odpowiednio kontrolujesz ryzyko.

Możesz złożyć raport bezpieczeństwa chemicznego dalszego użytkownika za pośrednictwem odpowiednich stron w witrynie ECHA.

JAKIE TERMINY OBOWIĄZUJĄ?

W rozporządzeniu REACH wyraźnie wskazano ramy czasowe (rys. 1) obowiązujące dalszych użytkowników. Nie zwlekaj.

Należy udokumentować, czego dokonano i jakie działania zaplanowano, by zapewnić wysoką jakość realizacji.

GDZIE MOGĘ ZNALEŹĆ DODATKOWE INFORMACJE I WSPARCIE?

Krajowe centra informacyjne REACH oferują praktyczne porady w lokalnych językach:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Doskonałym źródłem informacji i wsparcia są związki branżowe, takie jak grupa koordynująca działania dalszych użytkowników substancji chemicznych (Downstream Users of Chemicals Co-ordination Group, DUCC) i Cefic..

ECHA również zapewnia wsparcie dalszym użytkownikom i przekazuje im wytyczne:

» <http://echa.europa.eu/downstream>

Aby uzyskać więcej informacji na ten temat, zajrzyj do interaktywnego e-Przewodnika nr 01 zatytułowanego „Karty charakterystyki i scenariusze narażenia” oraz Praktycznego przewodnika nr 13 „W jaki sposób dalsi użytkownicy mogą posługiwać się scenariuszami narażenia?”:

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

Rys. 1: Ramy czasowe wypełnienia obowiązków dalszych użytkowników określone w rozporządzeniu REACH.

**DOWNSTREAM
USERS**

